

Nr 53.

Av herr **Bäckström**, med förslag till förordning angående
viss anmälnings- och uppgiftsskyldighet vid yrkesmässig
förmedling av utländsk kredit.

Med anledning av de oroliga förhållandena på den svenska fondmarknaden under förliden höst har chefen för konungariket Sveriges stadshypotekskassa, bankdirektören John Swartling, i tidningen Dagens Nyheter för den 13 dennes framhållit faran av att en betydande aktiebelåning förmedlas av enskilda fondhandlar- och bankirfirmor till mycket höga belåningskurser med användande av utländska krediter. »Ägde man kännedom» — fortsätter bankdirektör Swartling — »om till vilka belopp dessa utländska krediter uppginge vid de olika tiderna av året, vore faran ej så stor, ty då visste våra banker och särskilt riksbanken för vilka belopp utländska valutor i oroliga tider måste anskaffas. Frånvaron av denna kännedom utgör en ständigt lurande fara i främsta rummet för den svenska fond- och penningemarknaden, men indirekt också för det svenska närings- och affärslivet i allmänhet. Erhållandet av en sådan kännedom är därför av största vikt. Och fastän jag ej kan dela den åsikten att man i allmänhet vinner så synnerligen mycket på det ekonomiska området genom långt gående lagstiftning, så tror jag dock på nyttan av en lagbestämmelse av det innehåll, att varje fond- eller bankirfirma, som idkar aktiebelåning med hjälp av utländsk kredit, vare sig i större eller mindre utsträckning, skulle vara pliktig att t. ex. vid varje månads slut för en av offentlig myndighet tillsatt kontrollant uppgiva och med sina böcker styrka, till vilket belopp utländsk kredit vid den tidpunkten vore genom firman anskaffad och tagen i anspråk. Och dessa uppgifter, som naturligtvis skulle i övrigt strängt hemlighållas, skulle ställas till riksbankens disposition.»

Jag har tagit fasta på denna från så sakkunnigt håll kommande tanke, i all synnerhet som det synes mig, som om en dylik kontroll lätt och utan större kostnad skulle kunna ordnas genom att uppdraget att utöva densamma gäves åt de tillsyningsmän, vilka redan nu finnas för kontroll

av efterlevnaden av föreskrifterna i kungl. förordningen av den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper. En sådan kombination skulle icke blott vara enklare och billigare än om de bägge kontrollantuppgifterna gäves åt skilda personer, utan även för fondhandlaren medföra det mindre obehaget att blott *en* i stället för *två* personer finge rättighet att taga kännedom om hans böcker. För de — helt säkert ganska fåtaliga — enskilda personer eller firmor, vilka yrkesmässigt ägna sig åt förmedlandet av utländska krediter och icke samtidigt äro fondhandlare, finge naturligen särskilda kontrollanter tillsättas.

De närmare föreskrifterna angående ifrågavarande kreditförmedlares anmälningsskyldighet och kontrollen över de lämnade uppgifternas riktighet torde böra lämnas i en särskild förordning, och är här ett förslag till sådan förordning bilagt, väsentligen byggt på ovannämnda kungl. förordning av den 6 november 1908. Den korta tiden har icke medgivit en fullt tillfredsställande formulering av vissa detaljer däri, men detta torde av utskottet, i händelse det vill i huvudsak giva förslaget sin anslutning, benäget kunna avhjälpas.

På grund av vad ovan anförts tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del antaga härvid fogade förslag till förordning angående viss anmälnings- och uppgiftsskyldighet vid yrkesmässig förmedling av utländsk kredit.

Stockholm den 25 januari 1913.

Helge Bäckström.

Förslag till förordning angående viss anmälnings- och uppgiftsskyldighet vid yrkesmässig förmedling av utländsk kredit.

§ 1.

Bolag, förening eller enskild person, som, i eller utan samband med annan rörelse eller näring, ämnar yrkesmässigt förmedla utländsk kredit, skall därom, innan rörelse av sådant slag börjas, göra särskild anmälan, om rörelsen skall idkas i Stockholm, hos överståthållarämbetet och eljest hos Konungens befallningshafvande i det län, där rörelsen skall drivas.

Anmälan om dylik rörelse, som redan drives, när denna förordning träder i kraft, skall i enahanda ordning ske inom en månad efter nämnda tidpunkt.

Anmälningsskyldighet, varom i denna paragraf förmäles, åligger dock icke bankbolag.

§ 2.

Tillsyn över efterlevnaden av de i denna förordning givna föreskrifter tillkommer överståthållarämbetet och Konungens befallningshavande i länen.

Sådan tillsyn utövas genom tillsyningsmän, som utses av överståthållarämbetet för rörelse, som drives inom Stockholm, och eljest av Konungens befallningshavande i vederbörande län. Nämnda tillsyningsmän äga uppbära dels särskilt arvode, som på förslag av överståthållarämbetet eller Konungens befallningshavande fastställas av Konungen, dels ock vid resor i och för uppdragets fullgörande resekostnads- och traktamentsersättning enligt tredje klassen i gällande resereglemente.

Där bolag, förening eller enskild person, som yrkesmässigt förmedlar utländsk kredit, är underkastad tillsyn av tillsyningsman, varom förmäles i 10 § av kungl. förordningen angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, skall sådan tillsyningsman, där så ske kan, jämväl förordnas att utöva tillsyn över efterlevnaden av de i 3 § av denna förordning givna föreskrifter.

Över dem som gjort anmälan enligt denna förordning samt deras tillsyningsmän lämne överståthållarämbetet och Konungens befallningshavande uppgift till bankinspektionen.

§ 3.

Bolag, förening eller enskild person, som yrkesmässigt förmedlar utländsk kredit, är skyldig att inom tio dagar efter varje kvartals utgång till bankinspektionen aflämna uppgift innefattande beloppet av varje särskild förmedlad eller för egen räkning anskaffad utländsk kredit enligt formulär, som av bankinspektionen fastställas; och skall uppgiften vara försedd med tillsyningsmannens påskrift, att uppgiften överensstämmer med vederbörande bolags, förenings eller enskilda personers böcker; skolandet för sådant ändamål vederbörande vara skyldig att, när helst av tillsyningsmannen så påfordras, för honom till granskning förete samtliga sina böcker, räkenskaper och därtill hörande handlingar.

Tredskas bolag, förening eller enskild person att fullgöra vad honom sålunda åligger, äge överståthållarämbetet eller Konungens befallningshavande förelägga den tredskande vite och till sådant vite fälla.

§ 4.

Försummas anmälan, som i 1 § föreskrives, straffes den försumlige med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

§ 5.

Vad tillsyningsman vid granskning, som i 3 § härövan nämnes, inhämtat, må ej av honom yppas utan så är att bankinspektionen för visst fall därtill lämnar medgivande.

Bryter tillsyningsman häremot, straffes med böter från och med femtio till och med tvåtusen kronor och vare därjämte skyldig att till fullo gottgöra skada, som av förseelsen kan hava uppkommit.

§ 6.

De i 4 och 5 §§ omnämnda förseelser åtalas av allmän åklagare vid allmän domstol.

Åtal för förseelse, som i 5 § omförmäles, anhängiggöres ock vid allmän domstol, men må ej av allmän åklagare åtalas, där ej målsägande densamma till åtal angivit.

Böter enligt denna förordning förvandlas vid bristande tillgång efter allmän lag.

Av böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfaller hälften åklagaren och hälften kronan. Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens andel.

§ 7.

De uppgifter, som bankinspektionen enligt denna förordning erhåller, skola av bankinspektionen delgivas fullmäktige i Sveriges riksbank, men skola i övrigt hemliga hållas.